

Aftale om
EJERSKABSPOLITIK FOR DE
SELVSTYREEJEDE AKTIESELSKABER

Mellem

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Demokraatit og Atassut

28. marts 2023

Den grønlandske udgave er gældende

Politisk aftale om ny ejerskabspolitik

Der indgås aftale mellem Naalakkersuisut, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Demokraatit og Atassut om at udarbejde en ny ejerskabspolitik.

De hidtidige styringsredskaber ”*Redegørelse om ejerskabsforhold og udvikling i de helt eller delvist selvstyrejede aktieselskaber*” og ”*Retningslinjer for god selskabsledelse*” blev godkendt i 2011 og 2012. Samfundet og selskaberne har udviklet sig meget i de seneste 10 år, hvilket påkræver en opdatering af styringsværktøjerne, så de afspejler udviklingen. Styringsredskaberne opdateres med afsæt i denne politiske aftale om ejerskabspolitik.

Formålet med den politiske aftale er en ny ejerskabspolitik. Forligskredsen er enige om, at ejerskabspolitikken skal tydeliggøre og strukturere rammerne for Naalakkersuisuts udøvelse af ejerskabet. Derudover har den til opgave at præcisere og opdatere de forventninger og anbefalinger, som Naalakkersuisut stiller til selskaberne. Kort sagt at skabe klare og tydelige rammer.

Forligskredsen er i fællesskab enige om følgende udgangspunkt for en ny ejerskabspolitik:

Samfundsansvar

Idet ejerne er det grønlandske samfund, skal de selvstyrejede aktieselskaber i videst muligt omfang samarbejde med det omkringliggende samfund og hinanden. Varetagelse og sikring af det enkelte selskabs kerneområde er en forudsætning for at selskabet kan leve op til samfundsansvaret. Selskaberne skal sikre gode ansættelsesvilkår, med øget fokus på barselvilkår, seniorpolitik og grønlandsk kultur. Selskaberne tilskyndes til at udvikle initiativer for børn og unge. Selskaberne tilskyndes til at oprette frivillige lokale borgerråd, for at sikre inddragelse af lokalsamfundet. Det forudsættes, at selskabernes hovedkontor og ledelse ligger i Grønland, ligesom selskaberne skal arbejde for at opkvalificere den hjemmehørende arbejdskraft.

Bæredygtighed

I kraft af selskabernes centrale rolle i samfundet skal de arbejde for at understøtte den offentlige sektors virke. Det er centralt at selskaberne drives med økonomisk-, miljømæssig- og social bæredygtighed for øje og derigennem sikrer en sund kommerciel drift. Selskaberne skal aktivt arbejde med FN's verdensmål ligesom det forventes at selskaberne skal arbejde med implementering og afrapportering på ESG (Environmental, Social og Governance) der dækker over væsentlige ikke-finansielle data om en virksomhed indenfor miljø og klima, virksomhedens sociale/samfundsmæssige påvirkning og den generelle styring af virksomheden.

Åbenhed og transparens

De selvstyrejede aktieselskaber skal udvise transparens ved at offentliggøre relevante informationer om selskabets virksomhed og ledelse. Parterne bag aftalen er enige om, at der igangsættes et arbejde med at omfatte de offentligt ejede aktieselskaber af aktindsigt. Arbejdet skal tage højde for, at de selvstyrejede selskaber i meget forskelligt omfang varetager forvaltningsvirksomhed, lige som de i forskelligt omfang er udsat for konkurrence.

Parterne er derudover enige om, at der indarbejdes tiltag i ejerskabspolitikken for at sikre hensigtsmæssig åbenhed og transparens vedrørende afholdelse af udbud og brug af lokale ressourcer.

Sammensætning og udpegning af bestyrelsesmedlemmer

Udpegelse af bestyrelsesmedlemmer sker på baggrund af relevante kompetencer, som det afgørende parameter. Dette skal sikre transparens og at befolkningen kan have tillid til selskabernes ledelser og det politiske ejerskab. Parterne er enige om at udpegningen af bestyrelsesmedlemmer sker i overensstemmelse med gældende lov om ligestilling.

Det skal sikres at sammensætningen af bestyrelserne sker med udgangspunkt i mangfoldighed, hvormed der sikres en relevant blanding af national erfaring og talent, samt international erfaring. Viden om- og erfaring i vores land betragtes som en væsentlig kompetence. Parterne ønsker i udgangspunktet at denne kompetence er til stede hos bestyrelsesformanden i den enkelte bestyrelse, samt i selskabets direktion. Denne målsætning forventes implementeret i løbet af en periode på 5 år.

Det er væsentligt at der er kontinuitet i bestyrelsen således at selskaberne drives med stabilitet for øje. Dette gøres ved at udvide bestyrelsesmedlemmernes valgperiode til en længere periode end et år. Alle medlemmer i bestyrelsen kan i udgangspunktet maksimalt sidde i en udpeget bestyrelsespost i otte år, medmindre andet taler for det. Såfremt en bestyrelsesformand har siddet i fem år, skal der formuleres en plan for en ny formand. Der skal generelt arbejds aktivt med succession i bestyrelsen og direktionen.

Der skal ske en årlig evaluering af bestyrelsens kompetencesammensætning i samråd med bestyrelsesformanden og i god tid inden generalforsamlingen. På baggrund heraf styrkes den løbende proces med screening af kandidater.

Udbyttepolitik

Idet selskaberne er meget forskellige, kan der ikke formuleres en generel udbyttepolitik der gælder for alle selskaber. Derfor skal den kommende ejerskabspolitik formulere klare rammebetingelserne for udbyttepolitikken, således at udbetaling af udbytte i udgangspunktet hænger nøje sammen med udviklingen i selskabet samt udviklingen i samfundet. Udbyttebetaling skal tage højde for selskabets og samfundets økonomiske og strategiske hensyn, herunder selskabets soliditet, kommende kapitalbehov og andre faktorer. Der træffes beslutning om udbyttepolitik på selskabets generalforsamling.

Der skal formuleres nogle grundlæggende principper for hvornår der betales udbytte som, tilgodeser en sund balance mellem følgende:

- at selskaberne kan anvende overskud til borgernes fordel via prisreduktion.
- at selskaberne ikke overkapitaliseres
- at der kan differentieres mellem selskaberne, afhængigt af deres økonomiske situation og strategiske formål
- at krav om udbytte er et incitament til at effektivisere selskaberne

Selskabernes eksistensberettigelse og fremtid

Der skal fastlægges principper for, hvornår Grønlands Selvstyre skal eje et aktieselskab. Styrende kriterier kan være selskabets sektorpolitiske formål og definition af selskabets kerneopgave.

Konkurrenceforhold skal vurderes overfor forsyningssikkerhed, kritisk infrastruktur og beskæftigelsespolitik.

Såfremt samfundsudviklingen gør, at selskabets overordnede formål eller dele af forretningen ikke længere er samfundsrelevant, eller en politisk beslutning, kan der iværksættes flere initiativer, på baggrund en analyse af det konkrete selskabs situation. Initiativerne kan være:

- Likvidering
- Fusion med andet selskab
- Privatisering (evt. af hele selskabet eller dele deraf)
- Vurdering af servicekontrakter

I tilfælde af en mulig ændring jf. ovenstående, træffes beslutning om selskabernes fremtid i samråd med forligskredsen om ejerskabspolitikken.

Parterne er enige om, at der konkret arbejdes for en sammenlægning af INI A/S og Illuut A/S. Dertil skal Royal Arctic Line A/S og Sikuki Nuuk Harbour A/S sammenlægges ud fra en konkret analyse af de enkelte selskabers kerneopgaver og øvrige aktuelle forhold. Arbejdet sker i henhold til denne aftale, samt ejerpolitikens rammesættende principper.

Aktivt ejerskab

Naalakkersuisut skal kunne udøve aktivt ejerskab over selskaberne inden for rammerne af armslængdeprincippet. Naalakkersuisut skal herigennem understøtte de selvstyrejede selskabers værdiskabelse og tage stilling til de overordnede strategiske rammer og målsætninger for selskaberne. Naalakkersuisut skal medvirke til, at de fordele, der er ved at anvende aktieselskabsformen opnås. Armslængdeprincippet beskrives uddybende i ejerskabspolitikken.

Sikkerhed

Selskaberne forpligtes til at udarbejde en klar handlingsplan for øget cybersikkerhed.

Der skal endvidere arbejdes aktivt med beredskabsplaner for krisesituationer, herunder naturkatastrofer, økonomisk krise, forsyningskrise og krigshandlinger mv.

Selskaberne er essentielle for forsyningssikkerheden. Forsyningspligten reguleres i servicekontrakter med de enkelte selskaber, og forhandles af den ressortansvarlige Naalakkersuisoq. I og med at der indgås en servicekontrakt, er der tale om et kundeforhold mellem selvstyret og selskabet, og af den årsag varetages servicekontrakten ikke af samme instans som ejerskabet. Det understreges med denne aftale, at parterne har en klar forventning til at selskaberne drives økonomisk forsvarligt således at forsyningssikkerheden ikke kompromitteres.

Implementering

Ejerskabspolitikken ledsages af en implementeringsplan og en informationskampagne overfor selskaberne. Der vil ske differentieret implementering hos selskaberne afhængig af deres størrelse. Naalakkersuisut sikrer at den nye ejerskabspolitik er fuldt implementeret i løbet af i 2024. Der

indbygges endvidere mål om løbende opfølgning og afrapportering fra selskaberne til det politiske niveau.

Forligskredsen er enige om en årlig status på aftalen, samt en evaluering af forliget efter 5 år.

Ejerskabsaftalen udarbejdes og godkendes af Naalakkersuisut, inden selskabernes ordinære generalforsamlinger startende i maj måned 2023.

Nuuk, den 28. marts 2023

Inuit Ataqatigiit

Siumut

Demokraatit

Atassut

Naalakkersuisut